

Avoin tiede -työryhmä, kokous 1/2017

Aika	Maanantai 16.1.2017 klo 9.00–11
Paikka	Pääatalo, kokoushuone 2
Osallistujat	Vararehtori Seppo Parkkila, puheenjohtaja Helena Laaksonen, tietoarkiston johtaja Elina Mäkinen, tutkijatohtori, JKK Minna Niemi-Grundström, kirjastonjohtaja Pirjo Nikander, tutkijakoulun tutkimusjohtaja Liina-Kaisa Tynkkynen, tutkijatohtori, SOC Tutkimuksen kehittämisspäällikkö Markku Ihonen, sihteeri
	Erikseen kutsuttuina: Sari Leppänen, tietoasiantuntija, kirjasto Kati Mäki, palvelupäällikkö, kirjasto

KÄSITELLYT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen 3/2016 (12.9.2016) muistio hyväksyttiin.

3. Avoin tiede -sivuston kehittämisideat

Tampereen yliopiston Avoin tiede -sivustoa <http://www.uta.fi/tutkimus/OA/index.html> ylläpitää kirjasto. Sivusto on merkittävä tiedonlähde myös ulkopuolisille, kun arvioidaan yliopiston kypsyystasoa avoimen tieteen edistämisessä.

Yliopiston kirjaston tietoasiantuntija Sari Leppänen esitteli sivustoa, sivuilla olevia oppaita ja ajatuksia sivuston uudistamisesta. Keskustelussa todettiin muuan muassa, että avoimen tieteen sivut löytyvät helposti, kaikki olennainen aineisto on myös englanniksi, ja kirjastolla on hyvät avoimen tieteen palvelut. Etusivu ei ole erityisen houkutteleva. Sen sijaan Open Access -oppaan ja uuden Tutkimuksen vaikuttavuus ja näkyvyys -oppaan sisältöä ja ilmettä työryhmä piti esikuvallisina. Lopuksi ryhmä totesi, että tutkijan näkyvyys on osa tutkijan taitoa ja että asia on nostettava yliopistossa entistä paremmin esiin.

4. Altmetriikkapalvelu

Altmetriikka tarkoittaa vakiintuneita arviointitapoja täydentäviä menettelyjä, joilla tieteestä ja sen vaikuttavuudesta saadaan monipuolisempaa ja ajantasaisempaa tietoa. Tieto esitetään havainnollisesti, ja sitä voidaan siirtää ja jalostaa helposti. Tietoa kerätään laajasti avoimessa verkossa olevilta palveluilta.

Yliopiston kirjaston palvelupäällikkö Kati Mäki esitteli työryhmälle Altmetric Explorer -palvelua, joka on otettu käyttöön 9.1.2017. Palvelulla ei pystytä tuottamaan koko Tampereen yli-

opistoa koskevaa tietoa. Tampereen teknillisessä yliopistossa on otettu käyttöön PlumX-palvelu, joka mahdollistaa tutkijatasoisen tarkastelun, mikä edellyttää asianmukaisten tutkijaprofiilien tekemistä ja ylläpitoa (TaY:n SoleCRIS:n kautta tämä ei onnistu).

5. Datakysely tutkijoille

Kirjastonjohtaja Minna Niemi-Grundström esitteli Tampereen yliopiston kirjaston ajatuksia tutkijoille tehtävästä datakyselystä. Kun yliopisto on hyväksynyt yhteisen datapolitiikan, on hyvä kartoittaa tietoisuutta asiasta ja nykyisiä käytäntöjä. Kyselyn tulokset auttavat suunnittelemaan ohjeistusta ja koulutusta. Vastaava kysely on tehty ainakin Helsingin yliopistossa. Tampereen teknillinen yliopisto on kiinnostunut selvitysyhteistyöstä.

Työryhmä totesi, että kyselyn on syytä olla melko suppea. Sovittiin että kyselyyn liitetään avointa julkaisemista käsittelevä osuus. Kirjaston luonnos kyselyksi lähetetään työryhmälle kommentoitavaksi. Kyselyn tuloksista raportoidaan syksyllä tiede neuvostossa.

6. Ilmoitusasioita tai muita esille tulevia asioita

Yliopiston julkaisu- ja datapolitiikka. Rehtori hyväksyi Tampereen yliopiston julkaisu- ja datapolitiikan 27.10.2016. Päätös ja politiikkalinjaus on käännetty englanniksi. Linjaus on laadittavissa yliopiston avoimen tieteen verkkosivuilta:

http://www.uta.fi/tutkimus/OA/index/julkaisu_ja_datapolitiikka.pdf

Englanniksi: <http://www.uta.fi/english/research/OA/index/UTA%20publication%20and%20data%20policy.pdf>.

Rinnakkaistallennus. Kirjaston tietoasiantuntija Sari Leppänen kertoi rinnakkaistallentamisesta ja näytti TamPub-listaukseen perustuvan tilaston rinnakkaistallentamisen kehittymisestä vuodesta 2012 lähtien. TamPubiin tallennetaan myös OA-lehtien artikkeleita. Tämä on perusteltua, koska lehtiä katoaa verkosta ja OA-artikkeleita ladataan myös omasta julkaisuarkistosta. Haasteena on saada etenkin monen kirjoittajan artikkeleista post print -versio arkistoon.

Lisenssineuvottelut tiedekustantajien kanssa. Minna Niemi-Grundström kertoi Suomen yliopistokirjastojen lisenssineuvotteluista kansainvälisten tiedekustantajien kanssa ja jo tarjotuista OA-elementeistä lisenssisopimuksiin. Yli 2.700 tutkijaa on tukenut yliopistokirjastojen neuvottelijoita allekirjoittamalla kannanoton tiedonhinta.fi-sivulla.

Avoin tiede ja Tampere3. Tamperelaisten korkeakoulujen yhdistymistä on mahdollista jatkaa, kun Tampereen teknillisen yliopiston säätiön hallitus päätti 16.12.2016, että uusi yliopistokonserni voisi aloittaa vuonna 2020, mikäli opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadaan lisärahoitusta fuusion toteuttamiseen ja uutta yliopistoa pääomitetään merkittäväällä summalla. Tiede neuvosto totesi kokouksessaan 7/2016 (4.11.2016): ”Julkaisu- ja datapolitiikan linjaus tarkistetaan lähivuosina vastaamaan uuden Tampere3-yliopiston tarpeita.” Uudelle yliopistolle laaditaan aikoinaan yhteinen linjaus, jossa on mahdollistaa käsitellä muutakin tieteen avoimuutta kuin julkaisu- ja datapolitiikkaa.

7. Seuraava kokous

Avoin tiede -työryhmä kokoontuu seuraavan kerran maanantaina 6.3.2017 klo 12.00–14.

Työryhmän tulevia aiheita ovat muun muassa

- yliopiston OA-julkaisujen määrän ja kirjoittajamaksujen tilastointi ja raportointi
- tutkimuksen ja tutkijoiden näkyvyys
- avoimen tieteen viitearkkitehtuurin hyödyntäminen yliopistossa
- yliopiston laatukäsikirjan päivittäminen avoimen tieteen osalta

Työryhmän on syytä keskustella myös tutkimusmenetelmien avoimuudesta ja avoimuuteen liittyvistä tutkimuksen toistettavuuden kysymyksistä.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00.

Seppo Parkkila
Vararehtori

Markku Ihonen
Tutkimuksen kehittämisspällikkö